

Rotterdamse kunstbeurzen groeien verder uit elkaar

Ook dit jaar zat de Art Rotterdam Week weer propvol activiteiten: een videowerk van het kunstenaarsduo Broersen en Lukács op Rotterdam CS, bij ALV Mundo een speciale verzamelaartentoonstelling, de designbeurs Object aan boord van de SS Rotterdam, werk van Germaine Kruijff in de Rotterdamse Schouwburg, en last but not least de beurzen Art Rotterdam en Rotterdam Contemporary Art Fair.

Rotterdam Contemporary Art Fair
De RC Art Fair startte in 2012 in de Fenixloods onder de naam RAW Art Fair als antwoord op het indertijd nogal gevestigde imago van Art Rotterdam. Initiatiefnemer Bob Smit bracht een groot aantal kunstenaarsinitiatieven, liet bands optreden en zette een heuse foodbazar op. Alles supercool, energiek en rauw. Ook de RAW Expo op de tweede verdieping bleek een voltreffer. In 2014 wisselde de beurs van plek met Art Rotterdam en veranderde ook van naam in *Rotterdam Contemporary Art Fair*. Al werd in de Cruise Terminal nog wel moeite gedaan om het rauwe imago te behouden (met bandoptredens en op de begane grond een presentatie met grote beelden), toch werd de beurs op die locatie salonfähig. Dit jaar speelde de RC Art Fair zich af op de benedenverdieping van het WTC Center in hartje Rotterdam. Een ruimte met goed licht, een marmeren vloer en een fraaie industriële dakconstructie. De stands waren ruim, er waren open pleinen in het midden, en er was een apart segment voor design. Vermeldenswaard was de presentatie van Thomas Eyck die werk van Alegria van der Zande liet zien. Zij perst planten in leer; twee natuurlijke producten die ze samenvoegt tot een nieuw element. Van Christien Meindertsma lag er in Eyck's stand een indrukwekkende uitgave in boekvorm: een fotografisch verslag van 25 kilo verbrand huisafval. Ook waren er op de beurs originele presentaties van kunstenaars zoals bij kunstenaarsvereniging Pictura waar diverse kinetische werkjes van Nico Parlevliet te zien waren. Bij kunstenaarsinitiatief Project Space B stond een ruimtelijke installatie opgesteld, waarmee kunstenaar en geograaf Aljaz Celarc het smelten van gletsjers door de opwarming van de aarde verbeeldde. Celarc had een

langzaam smeltend blok ijs onder een vitrine geplaatst en ving het gesmolten ijswater in een ernaast geplaatste vrieskist op, in een mal met dezelfde vorm als het oorspronkelijke blok. Het ter plekke ontstane nieuwe ijsblok werd daarna weer in de vitrine geplaatst om te ontdooien en dat proces herhaalde zich zo om de drie dagen. Titel van het project: *In Vitro*. Ook de presentatie van botenfanaat Tamara Dees in de jonge Twelve Twelve Gallery was van hoog niveau. Daarnaast stonden er diverse grote objecten vrij over de beursvloer opgesteld, zoals het werk *Monument* (voor een boot) van de eerder genoemde Tamara Dees, en de *Kleurengeluidsignaalmachine* van Nico Parlevliet; ze vormden een welkome afwisseling met de verkoopstands die ik - een paar uitzonderingen daargelaten - nogal oppervlakkig en braaf vond. Voornamelijk kunst voor beginnende kopers tegen niet al te hoge prijzen. Op zichzelf is daar niets mis mee, maar als je spanning en avontuur zoekt, moet je niet (meer) op RC Art Fair zijn; dat is een satellietbeurs geworden van grote broer Art Rotterdam, die dit jaar rauwer en avontuurlijker dan ooit was.

Art Rotterdam
In 2000 startte Art Rotterdam met zo'n dertig galleries. Meteen al ogstte de Cruise Terminal met uitzicht op de Maas veel lof en dat zou zo blijven. Drie jaar later was de beurs substantieel gegroeid; er stonden nu ook de nodige buitenlandse galeriehouders en de tentoonstelling met installaties die Fons Hof had ingericht in het tegenover liggende Las Palmas kreeg veel bijval. Nu 17 jaar later heeft de beurs het punt bereikt waarop ze ook internationaal meetelt. Circa de helft van de deelnemende galleries kwam uit het buitenland en hun bijdrage was dit jaar van hoog niveau. De verhuizing in 2014 naar de Van Nelle Fabriek is daar mede debet aan, want er is op de nieuwe locatie veel meer ruimte. Er kwam een apart gedeelte voor videoprojecties (*Projections*) en het Mondriaan Fonds kreeg een eigen hal voor stipendiumkunstenaars (*Prospects & Concepts*). Ook kwam er een *New Art Section* op de beursvloer voor jonge galleries, een sectie die ook dit jaar weer indruk maakte met verfrissend werk. Beelden en ruimtelijke installaties waren er ook in de stands; zo waren er fraaie keramische beelden van

Nico Parlevliet, *Kleurengeluidsignaalmachine*, foto G.J. Hoogland

Johan Tahon en Anne Wenzel, en een indrukwekkend houten beeld getiteld *Lumpenproletariat alive* van Matthew Day Jackson. Opvallend was de soloshow van Zoro Feigl bij *C & H Gallery* met lopende-band-kunstwerken gebaseerd op zijn onderzoek/experiment voor een eerder beeld *Monolith*, dat op het RLS terrein in Eelde staat. Feigl was een van de genomineerden voor de NN Group Art Award, die voor de opening van de beurs werd uitgereikt. De prijs ging naar een kunstenaarsduo uit Frankrijk.

Ook *Intersections* was dit jaar opnieuw een must. In drie hoge hallen buiten het beursgebouw hadden diverse kunstenaarsinitiatieven en andere non profit instellingen - geselecteerd door Suzanne Wallinga - alle ruimte kregen. Geen commercieel gedoe, maar de nodige performances, installaties en experimentele videoprojecties, zoals die van de Argentijnse Florencia Reznik die een van haar eigen graafprojecten met de titel *Hole* had verfilmd. Er waren ook twee opblaasbare installaties: *The Physical Mind* van Teun Vonk bij V2 en het werk *Squaring the Sphere* van Ronald van der Meijs bij DordtYart. V2 had ook de *Hipsterbar* van Max Dovey

opgesteld, die alleen toegankelijk was voor hipsters. En Pavél van Houten kwam met een originele studie van het internationale prototype van een kilo. Een fraaie installatie met diverse videoprojecties kwam van de Vietnamees Tuan Mami. *One's Breath - Nothing Stands Still* vormt een onderdeel van zijn doorlopende onderzoeksproject in een mijnengebied in Vietnam, waar massaal steen wordt geëxploiteerd. In de bijbehorende video's visualiseert hij de uitbating van mens en natuur, en laat hij zien dat vijvers en meren in het gebied langzaam maar versteend raken door het vele stof en gruis uit de groeves. De laatste dag van de beurs gaf Mami samen met Titus Elias een performance; Elias werd daarin door Mami geleidelijk aan bedolven onder de bloem (als substituut voor steengruis) en ontwaakte daaruit langzaam in een verwilderde toestand. Een mooie afsluiting van een intensieve week.

Door Etienne Boileau

Rotterdam Contemporary Art Fair en Art Rotterdam, 8 t/m 12 februari 2017, www.rcartfair.com, www.artrotterdam.com

Tuan Mami en Titus Elias, *Performance In A Human Breath*, foto G.J. Hoogland

Diet Wiegman

In twee zalen van het Stedelijk Museum Schiedam is werk te zien van de Schiedamse kunstenaar Diet Wiegman. Deze keramist en oud docent van de Willem de Kooning Academie woont en werkt al zijn hele leven in Schiedam. Deze overzichtstentoonstelling krijgt hierdoor de sfeer van een thuiswedstrijd. Wiegman komt uit een kunstenaarsgeslacht, zijn opa en vader waren al kunstenaar en zijn zoon Mike Redman heeft als filmmaker zeker een aanverwant beroep. Hij maakte een documentaire over zijn vader. Ook deze is te zien op de tentoonstelling, waardoor een heel compleet beeld ontstaat.

Mijn waardering voor het werk van Wiegman is een goede reden om dit aangename museum weer eens binnen te gaan. Ik ben in tegenstelling tot Wiegman niet opgevoed met kunst, mijn ouders waren acultureel en de liefde voor de kunst kwam pas later. Mijn aculturele moeder was wel altijd onwijs trots op het Stedelijk Museum van haar (en mijn) geboorteplek Schiedam. Het verscheen regelmatig op televisie als de toenmalig directeur Pierre Jansen iets te vertellen had in het eerste Nederlandse kunstprogramma dat de titel *Kunstgrepen* droeg. Het museum was in mijn kindergen hierdoor landelijk beroemd ook al gingen we er nooit naar binnen. Het was blijkbaar genoeg om toch een

warmer band met deze plek op te bouwen.

Het geheim van de kok

Diet Wiegman kende ik van zijn keramische werken en ook hiervan staan er enkelen in het museum. Op een gegeven moment is hij de werken die in zijn atelier stonden gaan recycleren en van delen maakte hij weer nieuwe werken. De werken zijn kleurrijk en sommige van de herkenbare delen doen wat gedateerd aan. Ze komen uit een andere tijd, dat kan kloppen. De grootste van de twee zalen is gevuld met zijn schaduwbeelden. Ook hierin verwerkt hij afvalmateriaal en door dit materiaal op een specifieke manier te rangschikken en hier een spotje op te zetten ontstaat een schaduwtekening op de muur. De eerste keer dat ik deze werken zag was ik gefascineerd en nu jaren later ben ik dat nog steeds. De *David* van Michael Angelo heeft nog niets aan kracht ingeboet. Ik zie een man met twee hamers en ook andere interessante werken verschijnen. Achter in de zaal zie ik een mooi schaduwportret van Anne Frank dat ik nooit eerder zo mysterieus uit een hoopje restmateriaal zag oprijzen. Ik blijf er gefascineerd naar kijken. Het is alsof deze schim uit een donkere periode van de Nederlandse geschiedenis in dit werk opnieuw tot leven komt. Misschien raakt het me zo omdat we nu in een tijd leven

dat xenofobie weer toeneemt en gevaarlijke autocratische leiders aan populariteit winnen. Behalve inhoudelijke, roept dit werk ook technische vragen op. Hoe komt Wiegman tot dit werk. Heeft hij eerst de schaduw in zijn hoofd of een hoopje scherven en afval in zijn hand waaruit het beeld uiteindelijk ontstaat. Ik beschouw dit maar als het 'geheim van de kok' dat je beter niet kunt weten. Uiteindelijk gaat het erom wat ik te zien krijgt en hoe dat voor

mij als toeschouwer voelt en natuurlijk ook voor andere toeschouwers. Ik zie anderen ook geïnteresseerd naar de hoopjes afval kijken en vervolgens in verwondering naar het schaduwbeeld kijken.

Door Astrid Tanis

Diet Wiegman, Magische schaduwbeelden, Stedelijk Museum Schiedam, 4 februari t/m 26 maart 2017, www.stedelijkmuseumschiedam.nl

Diet Wiegman, *Growing Icon*, foto Astrid Tanis